

Regeringens proposition

2004/05:94

Kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen

Prop.
2004/05:94

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 februari 2005

Bosse Ringholm

Ylva Johansson
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag som syftar till att i lag reglera utbetalning av stöd till kommuner för kvalitetsutveckling inom vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen.

I propositionen föreslås att stödet skall tillgodoföras kommunerna genom kreditering på respektive kommuns skattekonto.

Vidare föreslås att regeringen skall meddela närmare föreskrifter om stödet.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2005.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
	Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för kompetensutveckling.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	5
4	Bakgrund	5
5	Överväganden och förslag.....	6
5.1	Stöd för kvalitetsutveckling inom vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen	6
5.2	Ansökan och beslut.....	8
6	Ekonomiska konsekvenser	8
7	Ikraftträdande	9
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	10
Bilaga 2	Remissinstanser till promemorian	11
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 februari 2005.....	12
	Rättsdatablad.....	13

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2004/05:94

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för kompetensutveckling.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för kompetensutveckling

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Stöd till kommuner för kvalitetsutveckling inom vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen skall tillgodoföras kommunerna genom kreditering på ett sådant skattekonto som har upprättats för dem enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

2 § Regeringen meddelar närmare föreskrifter om det stöd som enligt 1 § skall krediteras skattekonto.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2005.

3 Ärendet och dess beredning

Prop. 2004/05:94

Inom Socialdepartementet har upprättats en promemoria, Kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen (dnr S2004/9557/ST). Promemorian har remissbehandlats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissinstanserna har beretts möjlighet att lämna synpunkter skriftligen samt även muntligen vid en hearing som anordnades i Socialdepartementet den 31 januari 2005. En sammanställning över remissynpunkterna finns tillgänglig i Socialdepartementet (dnr S2004/9557/ST).

Förslagen i denna proposition bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

4 Bakgrund

Under de senaste decennierna har kraven på äldreomsorgen ökat i och med att andelen äldre av befolkningen ökat. Personalen möter dessutom alltmer komplexa vård- och omsorgsbehov. Socialstyrelsen har alltsedan Ädelreformen år 1992 haft regeringens uppdrag att följa utvecklingen av vården och omsorgen för äldre. Flera rapporter har visat att en positiv utveckling sker inom äldreomsorgen men att det fortfarande finns brister när det gäller kvaliteten i verksamheterna och med personalförsörjningen.

Regeringen gav i juli 2002 ett uppdrag till tio statliga myndigheter att – utifrån berörda myndigheters perspektiv och ansvar – utarbeta en gemensam plan för kompetensförsörjning inom kommunernas vård och omsorg. Uppdraget redovisades i juni 2004 i rapporten *Investera nu! Handlingsplan för kompetensförsörjning inom vård och omsorg* (S2004/4695/ST). Syftet med planen är att skapa bättre förutsättningar för kommunernas och berörda företags kompetensförsörjning.

Mot denna bakgrund aviserade regeringen i budgetpropositionen för år 2005 att 450 miljoner kronor satsas år 2005 för att ge anställda inom vården och omsorgen för äldre möjlighet till kompetensutveckling (prop. 2004/05:1, utgiftsområde 9, volym 6, s. 142). För respektive år 2006 och år 2007 satsas 300 miljoner kronor per år.

5.1 Stöd för kvalitetsutveckling inom vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen

Regeringens förslag: I en ny lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för kompetensutveckling regleras stöd till kommuner för kompetensutveckling för personalen inom vården och omsorgen om äldre. Stödet skall tillgodoföras kommunerna genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för dem enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483). Regeringen meddelar närmare föreskrifter om det stöd som skall krediteras skattekontot.

Promemorians förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av remissinstanserna tillstyrker förslaget, har inget att invända eller har inga kommentarer till förslaget. *Riksgäldskontoret* yttrar sig inte över ändamålet med stödet men avstyrker att stödet tillgodoförs kommunerna genom överföringar till kommunernas skattekonton. *Riksgäldskontoret* noterar att regeln om bruttoredovisning i 17 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) är en viktig princip som bl.a. syftar till att säkerställa att alla typer av stöd prövas och redovisas på likvärdiga grunder. Med en netto-redovisning finns, enligt *Riksgäldskontoret*, en risk att stöd till verksamheter där skattereduktion är möjlig ges en mindre noggrann prövning. Att vissa utgifter kan omvandlas till uteblivna inkomster är, enligt *Riksgäldskontoret*, även svårt att förena med ambitionen i budgetlagen att använda ett utgiftstak för att styra statens totala resursanspråk. *Riksgäldskontoret* anser att stödet bör finansieras och redovisas över anslag. *Skatteverket* har tidigare, av principiella skäl, avstyrkt att skattekontot används för kreditering av annat än skatter. *Skatteverket* uppger dock att verket kommer att kunna hantera det föreslagna stödet så att det tillgodoförs kommunerna genom kreditering på respektive kommuns skattekonto. Syftet med att tillgodoföra stödet genom en kreditering på skattekontot bör, enligt *Skatteverket*, tydligare anges, dvs. att kommunen skall kunna minska sin aktuella skatteinbetalning med motsvarande belopp. *Skatteverket* uppger vidare att en kreditering som inte möter en debiterad skatt innebär att ett överskott uppkommer på skattekontot och att kommunen måste ansöka om återbetalning hos verket. *Borlänge kommun* anser att utbetalning av stöd via skattekonto hittills har medfört ökad administration och att det därför är bättre att utbetalning av stöd sker till ett konto som kommunen själv får uppge i samband med ansökan om stöd.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen genomför under perioden 2005–2007 en flerårig satsning på kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen. Målgrupperna för satsningen är alla som arbetar inom den primärkommunala, av socialtjänstlagen (2001:453) och hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) styrda, vården och omsorgen om äldre, oavsett driftsform. Det gäller i första hand personalen som arbetar med

och nära de äldre, dvs. i första hand vårdbiträden och undersköterskor, men även arbets- och verksamhetsledare. Behoven av kompetensutveckling varierar mellan kommunerna i landet beroende på bl.a. storlek, ekonomiska förutsättningar samt demografisk och social befolkningsstruktur. Förstärkningen av kommunernas kvalitets- och kompetensutvecklingsarbete kan omfatta stöd till bl.a. arbetsplatsförlagd utbildning, validering, utveckling av utbildning anpassad till äldreomsorgens förändrade och framtida behov, att få fler män att välja vården och omsorgen om äldre som yrke, att synliggöra karriärvägar, att utveckla nya utbildningsmoment, att använda IT, ledarskapsutveckling, handledarutbildning samt arbetsorganisatoriska reformer inom områden som logistik, arbete i mångprofessionella team samt de äldres och personalens möjligheter till inflytande och delaktighet.

Regeringen beslutade den 18 november 2004 att tillsätta en kommitté med uppgift att utveckla principer och utarbeta strategier för stöd till kommunerna för kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen (dir. 2004:162). Kommittén, som har antagit namnet Kompetensstegen (S 2004:10), skall också ansvara för att ta fram underlag och förslag till beslut om stöd, samt för att följa upp effekter av insatt stöd. Kompetensstegen skall fungera som forum för dialog och samverkan mellan berörda aktörer i frågor som rör kvalitet och kompetensutveckling inom området äldres vård och omsorg.

Det nu föreslagna stödet skall enligt regeringens förslag tillgodoföras kommunerna genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för dem enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483). Riksgäldskontoret har under remissbehandlingen av promemorian inte yttrat sig över ändamålet med stödet men avstyrkt att stödet tillgodoförs kommunerna genom överföringar till kommunernas skattekonton. Förslaget om kreditering på skattekonto aviserades i budgetpropositionen för år 2005 (prop. 2004/05:1). Lagen (1996:1059) om statsbudgeten föreskriver som huvudregel att inkomster och utgifter skall budgeteras brutto på statsbudgeten (17 § första stycket). Detta hindrar dock inte att regeringen på ett avgränsat område som detta kan föreslå riksdagen att genom en särskild lag besluta om särskilda regler. Metoden att ge stöd genom kreditering på skattekonto har använts tidigare för andra former av stöd, bl.a. vid anställningsstöd och sjöfartsstöd enligt lagen (1999:591) om kreditering på skattekonto av vissa stöd beslutade av arbetsmarknadsmyndighet och Rederinämnden och sysselsättningsstöd enligt lagen (2002:179) om kreditering på skattekonto av tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting. Metoden har också använts för stöd vid anläggande av telenät enligt lagen (2000:1335) om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för anläggande av lokala telenät samt som investeringsstimulans enligt lagen (2003:347) om kreditering på skattekonto av belopp som beviljats för byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder och enligt lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen.

Syftet med krediteringen är att kommunen skall kunna minska sin aktuella skatteinbetalning med det belopp som stödet omfattar. Kreditering av stödmottagarens skattekonto bör därför ske i anslutning till tidpunkten för kommunens inbetalning av källskatter och arbetsgivarav-

gifter. Därmed torde normalt sett aldrig något överskott på skattekontot uppkomma. Om detta ändå skulle ske, får kommunen hos Skatteverket ansöka om en utbetalning från skattekontot för att kunna tillgodoföra sig stödet. Ett alternativ är givetvis att låta beloppet stå kvar på skattekontot för att räknas av mot nästa skatte- och avgiftsinbetalning.

Kompetensstegen följer kontinuerligt upp hur stödet används. Härutöver skall även en extern utvärdering göras för att säkerställa en noggrann prövning av att medlen använts på ett effektivt sätt. Regeringen avser att i förordning meddela närmare föreskrifter om formerna för den externa utvärderingen.

5.2 Ansökan och beslut

Regeringens bedömning: Ansökan om stöd bör ges in till den av regeringen tillsatta kommittén Kompetensstegen (S 2004:10), som har till uppgift att utveckla principer och utarbeta strategier för stöd till kommunerna för kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen (dir. 2004:162).

Beslut om stöd genom kreditering av skattekonto bör fattas av regeringen efter förslag från Kompetensstegen.

Regeringen bör lämna de uppgifter som behövs till Skatteverket för att en kommuns skattekonto skall kunna krediteras.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Skatteverket* uppger att verket kommer att kunna hantera den föreslagna krediteringen inom ramen för befintliga resurser under förutsättning att uppgifterna för kreditering lämnas från regeringen via datamedia till Skatteverket. Dessutom bör, enligt Skatteverket, uppgifter lämnas vid endast ett tillfälle de månader som regeringen har beviljat stöd.

Skälen för regeringens bedömning: En ansökan om stöd för kompetensutveckling bör ges in till den av regeringen tillsatta kommittén Kompetensstegen (S 2004:10), som har till uppgift att utveckla principer och utarbeta strategier för stöd till kommunerna för kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen (dir. 2004:162). Kompetensstegen bör bereda ansökan och därefter lämna förslag till regeringen för slutligt beslut om stöd. Beslut om stöd genom kreditering av skattekonto bör fattas av regeringen. Regeringen bör lämna de uppgifter som behövs till Skatteverket för att kommunens skattekonto skall kunna krediteras.

Regeringen avser att meddela närmare föreskrifter om kriterier för stöd och om ansöknings- och utbetalningsförfarandet.

6 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen innehåller förslag som syftar till att i lag reglera stöd till kommunerna för kompetensutveckling av personal inom vården och

omsorgen om äldre genom en kreditering på respektive kommuns skattekonto. Prop. 2004/05:94

Förslaget har direkta konsekvenser för Skatteverket. Skatteverket skall administrera krediteringen av berörda kommuners skattekonton. Verket utför redan i dag en stor mängd krediteringar genom datakörningar. Den insats som krävs för den kreditering som skall göras för det nya stödet torde kunna rymmas inom ramen för Skatteverkets nuvarande resurser. Skatteverket har under remissbehandlingen av promemorian även uppgett att verket kommer att kunna hantera den föreslagna krediteringen inom ramen för befintliga resurser under förutsättning att uppgifterna för kreditering lämnas från regeringen via datamedia till Skatteverket.

7 Ikraftträdande

Den föreslagna lagen skall träda i kraft den 1 juni 2005.

Promemorians lagförslag

Prop. 2004/05:94
Bilaga 1

Förslag till lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för kompetensutveckling

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Stöd till kommuner för kvalitetsutveckling inom vård och omsorg om äldre genom kompetensutveckling för personalen skall tillgodoföras kommunerna genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för dem enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

2 § Regeringen meddelar närmare föreskrifter om det stöd som enligt 1 § skall krediteras skattekontot.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005.

Remissinstanser till promemorian Kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen (dnr S2004/9557/ST)

Riksdagens ombudsmän, Riksgäldskontoret, Skatteverket, Lidingö kommun, Stockholms kommun, Österåkers kommun, Enköpings kommun, Tierps kommun, Flens kommun, Linköpings kommun, Valdemarsviks kommun, Markaryds kommun, Tingsryds kommun, Mönsterås kommun, Gotlands kommun, Karlshamns kommun, Höganäs kommun, Malmö kommun, Perstorps kommun, Halmstads kommun, Göteborgs kommun, Kungälv kommun, Lidköpings kommun, Ulricehamns kommun, Filipstads kommun, Degerfors kommun, Kumla kommun, Sala kommun, Borlänge kommun, Gävle kommun, Sundsvalls kommun, Ragunda kommun, Malå kommun, Arjeplogs kommun samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 februari 2005

Statsråden Ringholm, ordförande, Freivalds, Sahlin, Östros, Messing, Y. Johansson, Sommestad, Karlsson, Nykvist, Andnor, M. Johansson, Hallengren, Björklund, Holmberg, Österberg, Orback, Baylan

Föredragande: statsrådet Y. Johansson

Regeringen beslutar proposition Regeringen beslutar proposition 2004/05:94 Kvalitetsutveckling inom den kommunala vården och omsorgen om äldre genom kompetensutveckling för personalen.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
---------------------------	---	--

Lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för kompetensutveckling	2 §	
---	-----	--